

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

27 martie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte - Ursache Petru,

Judecători - Timofti Vladimir, Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena
a judecat în ședință, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către
avocatul Agatii Nadejda în numele inculpatului Gandrabura Mihail, prin care solicită
casarea sentinței Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 14 august 2017 și a
deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 octombrie 2017, în cauza
penală privind-l pe

Gandrabura Mihail Xxx, născut la xxxxx, originar
și domiciliat în r-nul xxxx, s. xxxxxx.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 21.07.2017 – 14.08.2017 (prima instanță);
2. 14.09.2017 – 24.10.2017 (instanța de apel);
3. 05.01.2018 – 27.03.2018 (instanța de recurs ordinar).

Asupra recursului ordinar în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal
lărgit al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 14 august 2017, cauza
fiind examinată în procedura simplificată prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură
penală, Gandrabura Mihail a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii
prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa cu aplicarea art.
364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, de 7 ani închisoare, cu executare în
penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a exercita activitate de
antreprenoriat pe un termen de 4 ani.

În privința corpurilor delictelor s-a dispus a fi păstrate în continuare în Camera
de păstrare a corpurilor delictelor a Direcției de poliție, mun. Chișinău, str. Tighina 6,
până la examinarea cauzei penale privind persoana în privința căreia cauza penală a
fost disjunctă.

De asemenea, s-a dispus ca sechestrul aplicat asupra mijlocului de transport
de model „Toyota RAV 4”, cu n/î xxxxx, să fie menținut în vederea asigurării
acțiunii civile și reparării prejudiciului cauzat.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că Gandrabura Mihail
pe parcursul anului 2016, data și ora exactă de către organul de urmărire penală nu

a fost stabilită, fiind în situație financiară neprielnică, acționând intenționat în scopul dobândirii bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, împreună și de comun acord cu o altă persoană în privința căreia cauza penală a fost disjunctă și alte persoane neidentificate la momentul organului de urmărire penală, având intenția obținerii unui profit personal, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor prejudiciabile și admitând în mod conștient survenirea acestor urmări, au elaborat și ulterior au realizat, un plan criminal, împărțind rolurile între ei în urma căruia au însușit de la Asociația de voluntari „Aktiv Hilfe fur Kinder”, cu sediul în Republica Italiană, xxxxx, xxxxx, bani în sumă de 23 000 euro și 160 000 lei.

Conform planului criminal, Gandrabura Mihail cu o altă persoană în privința căreia cauza penală a fost disjunctă și celelalte persoane neidentificate la momentul organului de urmărire penală, potrivit rolului asumat, urmau să întreprindă acțiuni concrete față de reprezentanții Asociației de voluntari „Aktiv Hilfe fur Kinder” și reprezentanții acestora în Republica Moldova, Asociația Obștească „Prezicere Divină”, pentru a-i dezinforma prin promisiuni, asigurări și garanții eronate cu referire la promisiunile făcute, în vederea convingerii acestora de legalitatea acțiunilor sale și astfel, a-i determina să încheie o tranzacție de achiziționare a unei instalații, ce urma să fie construită de o altă persoană în privința căreia a fost disjunctă cauza penală și celelalte persoane, cu denumirea „Model Prototip a Sistemului de Eficiență Energetic pe bază de Hidrogen”, care potrivit promisiunilor, urma să asigure reducerea cheltuielilor cu 30% la consumul de energie, inclusiv a centrului social fondat de asociația Activ Hilfe, în s. xxxx, r-nul xxxxx.

Drept urmare, la 01 mai 2016 și ulterior la 30 august 2016, Gandrabura Mihail, care acționa potrivit planului elaborat cu o altă persoană în privința căreia cauza penală a fost disjunctă și celelalte persoane neidentificate de organul de urmărire penală, încercând să redea un caracter legal acțiunilor sale, acționând ca reprezentant al Asociației Obștești Socio-Ecologica „CIVIS”, cu sediul în r-nul xxxx, com. xxxx, a încheiat cu Asociația Obștească „Prezicere Divină”, reprezentanți ai Asociației de voluntari „Aktiv Hilfe fur Kinder” în Republica Moldova și ulterior nemijlocit cu Asociația de voluntari „Aktiv Hilfe fur Kinder”, contracte privind achiziționarea de bunuri și servicii, în baza cărora se obliga să elaboreze, livreze și să monteze, contra sumei de 35 000 euro, instalația cu denumirea „Model Prototip a Sistemului de Eficiență Energetic pe bază de Hidrogen”, care potrivit promisiunilor, urma să asigure reducerea cheltuielilor cu 30% la consumul de energie, inclusiv a centrului social fondat de asociația Activ Hilfe, în com. xxxxx, r-nul xxxx, conștientizând faptul imposibilității obiective al realizării angajamentului asumat, potrivit promisiunilor făcute.

În continuare, la 18 mai 2016, 09 iunie 2016, 11 iulie 2016 și 26 iulie 2016, în mun. Chișinău, xxxxxx”, în incinta Filialei nr. 9 „Centru” a BC „Mobiasbanca

Groupe Societe Generale” întru realizarea deplină a intențiilor criminale, Gandrabura Mihail, care acționa de comun acord cu o altă persoană în privința căreia cauza penală a fost disjunctă și celelalte persoane nestabilite de organul de urmărire penală, prin înșelăciune, sub pretextul executării clauzelor contractuale încheiate, abuzând de încrederea reprezentanților Asociației de voluntari „Aktiv Hilfe fur Kinder”, a primit de la ultimii, în 4 tranșe, bani în sumă de 120 000 lei, 40 000 lei, 10 970 euro - care conform cursului oficial al BNM la acel moment, constituia echivalentul a 240 731 lei, și 11 970 euro - care conform cursului oficial al BNM la acel moment constituia echivalentul a 262 358 lei, bani pe care i-a însușit folosindu-i în interesele sale personale.

În rezultatul acțiunilor infracționale, Gandrabura Mihail, o altă persoană în privința căreia a fost disjunctă și celelalte persoane la moment nestabilite de organul de urmărire penală, au dobândit ilicit de la Asociația de voluntari „Aktiv Hilfe fur Kinder”, bani în sumă totală de 663 089 lei, ceea ce constituie proporții deosebit de mari.

Prima instanță a încadrat acțiunile inculpatului Gandrabura Mihail în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, - escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, săvârșită de mai multe persoane, în proporții deosebit de mari.

3. Sentința primei instanțe a fost atacată cu apel de către avocatul Străisteanu Doina Ioana în numele inculpatului Gandrabura Mihail, prin care a solicitat casarea sentinței, cu dispunerea rejudecării cauzei de către prima instanță în procedură generală, invocând că:

- inculpatul Gandrabura Mihail a fost presat de judecător să recunoască vina integral, astfel apelantul își retrage cererea autentică depusă prin care solicită examinarea cauzei în procedură simplificată și retragerea declarațiilor pe motiv că au fost sub presiune;

- judecătorul știind că, în perioada 05-20 august 2017 avocatul apelantului se va afla în afara țării, a numit ședința pe 10 august 2017 și apoi 14 august 2017 la care în absența avocatului a pronunțat dispozitivul sentinței. Astfel, inculpatului i-a fost încălcat dreptul la apărare;

- din materialele cauzei reiese că acuzarea a probat existența unui raport juridic civil contractual dintre două asociații obștești, nimic mai mult;

- prima instanță greșit a examinat cauza în procedura simplificată prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, fără a fi verificate toate cerințele legale;

- inculpatul a fost bătut în izolator, a fost deținut în condiții inumane de detenție în lipsa unui tratament medical, fapt ce demonstrează că inculpatul s-a simțit presat de a accepta faptele pe care nu le-a comis și cu care nu poate fi de acord.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 octombrie 2017, a fost respins ca nefondat apelul declarat, și menținută sentința primei instanțe fără modificări.

4.1. Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că la pronunțarea sentinței, instanța de judecată corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a ajuns la concluzia că inculpatul Gandrabura Mihail a săvârșit infracțiunea incriminată prevăzută de art. 190 alin. (5) Cod penal.

Instanța de apel a reținut că în cadrul ședinței de judecată în prima instanță, până la începerea cercetării judecătorești, inculpatul Gandrabura Mihail a recunoscut în totalitate faptele indicate în rechizitoriu, recunoscând vinovăția, fără a cere administrarea de noi probe, a solicitat prin cerere scrisă personal examinarea cauzei penale în baza probelor administrate la faza urmăririi penale, pe care le cunoaște și asupra cărora nu are obiecții (f.d. 159, vol. III).

Astfel, s-a indicat că instanța de judecată prin încheierea notată în procesul verbal al ședinței de judecată din 03 august 2017 (f.d. 194, vol. III) a admis cererea inculpatului Gandrabura Mihail, astfel încât judecarea cauzei penale s-a desfășurat în procedura simplificată de judecare a cauzei pe baza probelor administrate la faza de urmărire penală în ordinea prevăzută de art. 364¹ din Cod de procedură penală.

Totodată, instanța de apel a menționat că inculpatul Gandrabura Mihail fiind audiat a susținut declarațiile date anterior, vinovăția o recunoaște și este de acord să recupereze paguba cauzată.

Mai mult, instanța de apel a notat că vinovăția inculpatului Gandrabura Mihail în comiterea infracțiunii imputate, este dovedită în afara dubiilor rezonabile prin următoarele probe cercetate în cadrul ședinței:

- declarațiile din prima instanță verificate prin citire și cele din instanța de apel a reprezentantului părții vătămate Geamana Valentina;

- declarațiile din prima instanță verificate prin citire a martorilor Melniciuc Aliona, Beznos Ruslan, Sochirca Oleg, Druță Vadim;

- procesul-verbal de percheziție a automobilului de model „Toyota RAV-4” cu numere de înmatriculare „xxxxxx” din 01.06.2017, în cadrul căruia a fost ridicat contractul nr. 1 din 30.08.2016, încheiat între Gandrabura Mihail, reprezentant al Asociației Obștești Socio-Ecologica „CIVIS”, cu sediul în r-nul xxxx, s. xxxxx și Asociația de voluntari „Aktiv Hilfe fur Kinder”, „privind achiziționarea de bunuri și servicii”, în baza căroră Gandrabura Mihail se obliga să elaboreze, livreze și să monteze, contra sumei de 35 000 euro, instalația cu denumirea „Model Prototip a Sistemului de Eficiență Energetic pe bază de Hidrogen”. Prin ordonanța din 19.06.2017, contractul sus indicat a fost recunoscut ca mijloc material de probă și anexat la materialele prezentei cauze penale. (f.d. 114-116, 120-121, vol. I);

- procesul-verbal de examinare din 15.06.2017, în cadrul căruia au fost examinate o parte din elementele unui aparat de electroliză. Prin ordonanța din

16.06.2017, obiectele examinate au fost recunoscute în calitate de corpuri delictive, transmise spre păstrare în camera de păstrare a corpurilor delictive a DP mun. Chișinău (f.d. 88 - 96, 100, 103 - 104, 109, vol. II);

- procesul-verbal de ridicare din 15.06.2017, în cadrul căruia a fost dispusă ridicarea rulajului bancar de la BC „Mobiasbanca” SA, din conturile AO „Socio Ecologică Civis”. Prin ordonanța din 16.06.2017, documentele și informația ridicată au fost recunoscute ca mijloc material de probă și anexate la materialele prezentei cauze penale (f.d. 118 - 119, 120 - 228, 231 - 232, vol. II);

- procesul-verbal de examinare a rulajului bancar de la BC „Mobiasbanca” SA (f.d. 229-230, vol. II).

Instanța de apel a constatat că inculpatul Gandrabura Mihail, a comis infracțiunea incriminată, și că acțiunile lui au fost corect calificate și se încadrează în baza art. 190 alin. (5) Cod penal.

De asemenea, instanța de apel a relatat că prima instanță just a reținut că în acțiunile inculpatului se conține latura obiectivă a escrocheriei, exprimată prin înșelăciune, deoarece prin probele administrate s-a constatat că, făptuitorul a obținut cu rea-credință de la Asociația de voluntari „Aktiv Hilfe fur Kinder” bani în sumă totală de 663 089 lei, transmiși voit de către aceasta, prin dezinformarea și inducerea în eroare.

Subsidiar, instanța de apel a notat că inculpatul în cadrul ședinței de judecată în prima instanță a recunoscut în totalitate vinovăția, solicitând prin cerere scrisă personal, examinarea cauzei în procedură simplificată, iar alegațiile avocatului precum că Gandrabura Mihail a fost presat să recunoască vina nu au nici un suport probator, or în ședința din instanța de apel Gandrabura Mihail a recunoscut vina și a fost de acord să restituie prejudiciul cauzat. Astfel, instanța de apel a conchis că în acest caz poziția inculpatului este contrară poziției avocatului care îi reprezintă interesele, deoarece în ședința de judecată din 03 august 2017, apărătorul inculpatului a declarat că solicită ca instanța de judecată să ia în considerare faptul că Gandrabura Mihail a recunoscut vina, este bolnav și să-i fie aplicată o pedeapsă non privativă de libertate. Prin urmare, instanța de apel a atestat că nu este clară poziția avocatului care invocă nevinovăția inculpatului, în condițiile în care ultimul a recunoscut vinovăția integral atât în prima instanță, cât și în instanța de apel.

În același context, instanța de apel a respins argumentele apărătorului Străisteanu Doina Ioana, precum că inculpatului Gandrabura Mihail i s-a încălcat dreptul la apărare în ședințele de judecată din 10 august 2017 și 14 august 2017, menționând în acest sens că potrivit procesului verbal (f.d. 193-196, vol. III) inculpatului Gandrabura Mihail i s-a oferit ultimul cuvânt în prezența apărătorului, fiind încheiată examinarea cauzei, ulterior s-a stabilit data de 10 august 2017 și apoi data de 14 august 2017 pentru pronunțarea sentinței. Mai mult, s-a precizat că din procesul verbal din 14 august 2017 (f.d. 196, vol. III), rezultă că inculpatul

Gandrabura Mihail nu a înaintat demers cu privire la reluarea cercetării judecătorești și eventual amânarea pentru a prezenta probe noi sau a-și expune poziția, din care motive, instanța de apel a considerat alegațiile avocatului lipsite de suport probator.

La fel, instanța de apel a menționat că prezența participanților la pronunțarea sentinței nu este obligatorie, or inculpatului la data de 03 august 2017 i s-a oferit ultimul cuvânt, iar la data de 10 august 2017 și ulterior la 17 august 2017 a urmat pronunțarea sentinței, prin ce inculpatului nu i s-a încălcat dreptul la apărare.

Totodată, instanța de apel a indicat că nu poate admite și reține argumentul părții apărării privind presiunile din partea instanței referitor la procedura de examinare a cauzei, specificând în acest sens că atât din procesul verbal, cât și din înregistrările audio ale ședințelor de judecată este cert că, prima instanță la cererea părții apărării a pus în dezbatere întrebarea privind procedura de examinare solicitată de inculpat, iar avocatul apelant Străisteanu Doina Ioana a susținut integral poziția acestuia, iar la insistențele avocatului Găulică Andrei, a inculpatului Rașțvetaev Evghenii, care obiecta și solicita respingerea cererii, și examinarea cauzei în procedură generală, avocatul Străisteanu Doina Ioana a menționat că: „*Consider poziția avocatului Andrei Găulică una critică și solicit să fie examinat în procedura simplificată*” (f.d. 194, vol. III).

Instanța de apel a mai conchis că acțiunile de urmărire penală efectuate pe cauza penală examinată au fost efectuate în strictă corespundere cu legislația penală și procesual-penală, iar în procesul examinării pricinii în instanța de fond de asemenea au fost respectate drepturile inculpatului.

Examinând suportul probator prin prisma argumentelor apelului, instanța de apel a constatat că, atât organul de urmărire penală cât și prima instanță au asigurat respectarea drepturilor procesuale și garanțiile unui proces echitabil în privința lui Gandrabura Mihail, iar cele invocate nu și-au găsit confirmare. Astfel, instanța de apel din conținutul procesului-verbal al ședinței de judecată, a reținut că inculpatului Gandrabura Mihail i-a fost asigurat dreptul la apărare, și la un proces echitabil, avocatul fiind absent doar la momentul pronunțării sentinței, ceea ce nu a afectat în nici un fel dreptul la apărare.

În privința pedepsei stabilite, instanța de apel a indicat că prima instanță a ținut cont la aprecierea modului și a măsurii de pedeapsă de caracterul și gradul de pericol social al infracțiunii, personalitatea infractorului, de circumstanțele care atenuează pedeapsa sau o agravează, fiind dată deplină eficiență prevederilor art. 75 - 77 Cod penal, iar scopul de reeducare și corectare a inculpatului Gandrabura Mihail va fi atins doar prin menținerea pedepsei stabilite de prima instanță, aplicarea unei alte pedepse nefiind rațională și proporțională acțiunilor comise de către acesta.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Agatii Nadejda în numele inculpatului Gandrabura Mihail, care indică temeiurile de recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 12) Cod de procedură penală, și solicită

casarea sentinței primei instanțe și a deciziei instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel.

În argumentarea recursului se invocă că:

- instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței;

- faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită;

- deși prima instanță a invocat în sentința emisă prevederile art. 10, alin. (1), 26 alin. (3), 101 alin. (1) și (2), 389 alin. (1) și (2) Cod de de procedură penală, nu și-a motivat soluția, nu a dat apreciere probelor acumulate la faza urmăririi penale și celor examinate în cadrul cercetării judecătorești, nu a eliminat controversele existente și nu a făcut o încadrare (calificare) certă a pretinselor acțiuni incriminate lui Gandrabura Mihail;

- contrar prevederilor art. 394 alin. (1) pct. 1), 2) și 5) Cod de procedură penală, prima instanță nu a descris în sentință fapta criminală imputată lui Gandrabura Mihail și considerată ca fiind dovedită, indicându-se locul, timpul, modul săvârșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii, nu a indicat probele pe care se întemeiază concluziile și motivele pentru care a respins alte probe, având în vedere că instanța s-a axat numai pe declarațiile inculpatului, căruia i s-a încălcat dreptul la apărare;

- instanța cunoscând despre faptul că apărătorul Străisteanu Doina Ioana în perioada 05-20 august 2017 este plecată în afara țării, a numit cauza pentru data de 10 și respectiv 14 august 2017 (f.d 195-196 vol. III), unde nu s-au prezentat nici partea vătămată și nici acuzatorul de stat, prin ce s-a încălcat dreptul la apărare a inculpatului;

- deși apărătorul Străisteanu Doina Ioana a invocat în apel toate încălcările primei instanțe, însă au fost ignorate prevederile art. 409 Cod de procedură penală, iar prin efectul devolutiv al căii de atac se înțelege condiționarea examinării apelului doar în privința apelantului și calității lui procesuale, cât și examinarea tuturor aspectelor de fapt și de drept, inclusiv în afara motivelor invocate în apel, dacă acestea sunt în favoarea inculpatului ori apelantului;

- în speță, instanța de apel nu a luat în calcul prevederile art. 409, 410 Cod de procedură penală și a admis abateri de la principiul efectului devolutiv și neagrării situației apelantului, prin faptul, că a tratat extins acțiunile lui Gandrabura Mihail, prin incriminarea arbitrară a infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, fără a stabili cert existența intenției de a comite infracțiune;

- din declarațiile inculpatului, părții vătămate, martorilor și a probelor la care face referire organul de urmărire penală cât și instanțele de judecată, rezultă că între Gandrabura Mihail și Asociația de Voluntari „Activ Hilfe fur Kinder”, cu sediul în

Republica Italiană, se atestă o înțelegere contractuală, care are niște obligații unul față de celălalt. Nu a fost examinat acest obiect ridicat, pentru a stabili de către specialiști în domeniu, care au fost cheltuielile de fapt care s-au suportat pentru al aduce la poziția dată. Declarațiile martorilor cu cele a presupusei părți vătămate nu coincid, fapt care urma de înlăturat de către prima instanță și instanța de apel;

- motivele apelurilor declarate de partea apărării, considerăm, instanța de apel le redă succint în decizia recurată, totuși nu se expune integral asupra lor;

- unica referință, prin care instanța de apel a respins alegațiile părții apărării și inculpatului sunt probele acuzării, care nu au fost verificate și elucidate sub toate aspectele cum o cere legislația procesual penală. Or, în speță, instanța de apel urmă să combată toate argumentele invocate de apărător, inclusiv să elimine lacunele și să dea apreciere corectă la următoarele circumstanțe de fapt, cum ar fi prin ce s-a manifestat și demonstrat înțelegerea prealabilă a inculpaților, a avut loc o înșelăciunie, or inculpații au încheiat un contract, iar neînțelegerile urmau a fi soluționate în ordine civilă;

- pot fi calificate acțiunile lui Gandrabura Mihail, de încheiere a unui contract cu Asociația de Voluntari „Activ Hilfe fur Kinder”, cu sediul în Republica Italiană, apoi munca depusă în grup cu ceilalți membri care urmau să realizeze acest proiect ca element constitutiv al infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, atât timp cât nici un raport de expertiză nu a constatat prețul real al mecanismului de funcționare a Centrului multifuncțional Helmut wolf realizat de către Gandrabura Mihail împreună cu ceilalți membri ai grupului, pentru a stabili cu certitudine, dacă a fost cauzat careva prejudiciu și în ce constă el;

- pe parcursul urmăririi penale și cercetării judecătorești, nu s-a stabilit, că Gandrabura Mihail a comis infracțiunea care i se încredințează;

- învinuirea imputată contravine art. 1 protocolul 4 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor și Libertăților Fundamentale ale Omului care prevede că nimeni nu poate fi privat de libertatea sa pentru singurul motiv că nu este în măsură să execute o obligație contractuală;

- Curtea Constituțională prin decizia din 09 martie 2017, a indicat asupra obligației instanței de judecată de a examina dosarul în baza acestei proceduri doar dacă: 1) din probele administrate rezultă că faptele inculpatului sunt stabilite și 2) sunt suficiente date cu privire la persoana sa pentru a permite stabilirea unei pedepse. Fapt ignorat atât de către prima instanță cât și de către instanța de apel;

- nici organul de urmărire penală și nici instanța nu a individualizat rolul fiecărui inculpat, fapt confirmat chiar și prin rechizitoriu.

6. La recursul ordinar declarat, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, au depus referințe:

6.1. Procurorul, care pledează pentru inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat motivând că recurentul a invocat temeiurile de recurs prevăzute de art.

427 alin. (1) pct. 6), 12) Cod de procedură penală, însă cauza a fost examinată în procedura simplificată prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, iar conform pct. 30 a Hotărârii Plenului CSJ „*Cu privire la aplicarea prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, de către instanțele judecătorești*”, împotriva sentinței adoptate de prima instanță în procedura simplificată, părțile pot exercita calea de atac apelul de regulă sub aspectul individualizării pedepsei. Astfel, procurorul indică că nu pot fi invocate ca temei de recurs prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 12) Cod de procedură penală.

Mai mult, notează că soluția primei instanțe, menținute de instanța de apel, referitor la categoria și mărimea pedepsei, a fost reținută în strictă conformitate cu prevederile art. 6, 7, 61, 75, 76, 77 Cod penal, fiind stabilită inculpatului o pedeapsă echitabilă.

6.2. Reprezentantul părții vătămate, Geamana Valentina, care pledează pentru inadmisibilitatea recursului declarat, menționând că inculpatul Gandrabura Mihail este vinovat în săvârșirea infracțiunii de escrocherie incriminate, infracțiune ce a denigrat imaginea Republicii Moldova, or din cauza acestor acțiuni au fost stopate numeroase proiecte, invocând totodată că argumentele invocate de recurent nu sunt întemeiate.

7. Judecând recursul ordinar în baza actelor din dosar, ținând seama de opiniile expuse în referințe, Colegiul penal lărgit constată că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să admită recursul și să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Potrivit art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. În vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel. Instanța de apel nu este în drept să-și întemeieze concluziile pe probele cercetate de prima instanță dacă ele nu au fost verificate în ședința de judecată a instanței de apel și nu au fost consemnate în procesul-verbal.

Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

La chestiuni de drept se referă cele ce țin de faptul: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a

fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual penal sau administrativ au fost corect aplicate și hotărîrea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

În același context, Colegiul penal lărgit menționează, că hotărîrile pronunțate de instanțele ierarhic inferioare trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței ierarhic superioare de a verifica corespunderea hotărîrii pronunțate cu legea. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărîrii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali-vagi, reprezintă motiv de casare.

Dispozițiile art. 1 alin. (3) Cod de procedură penală, prevăd că organele de urmărire penală și instanțele judecătorești în cursul procesului sunt obligate să activeze în așa mod încât nici o persoană să nu fie neîntemeiat bănuită, învinuită sau condamnată și ca nici o persoană să nu fie supusă în mod arbitrar sau fără necesitate măsurilor procesuale de constrângere ori **să nu fie victima încălcării altor drepturi fundamentale.**

În urma verificării materialelor cauzei, Colegiul penal lărgit relevă că în speță, recurentul critică decizia instanței de apel pledând pentru faptul că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărîrii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței și că faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită, indicând incidența temeiurilor de recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 12) Cod de procedură penală, motiv din care solicită dispunerea rejudecării cauzei de instanța de apel în alt complet de judecată.

Verificând legalitatea deciziei atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal lărgit reține că temeiul de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și-a găsit confirmarea în cauza dată în sensul că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra motivelor invocate în apel, menționând în acest context următoarele.

Colegiul penal lărgit invocă că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra motivelor invocate în apelul declarat (f.d. 11-13, vol. IV), descrise și în pct. 3 a prezentei decizii, și nu a examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale, cum ar fi:

„- inculpatul a fost bătut în izolator, a fost deținut în condiții inumane de detenție în lipsa unui tratament medical, fapt ce demonstrează că inculpatul s-a simțit presat de a accepta faptele pe care nu le-a comis și cu care nu poate fi de acord.”

Astfel, anume asupra acestui motiv invocat în apel și acestei chestiuni esențiale relatate supra, instanța de apel nu s-a pronunțat sau s-a pronunțat superficial, fără argumentarea cuvenită.

Prin urmare, referitor la pretinsele maltratări, Colegiul penal lărgit atestă că la materialele cauzei lipsesc careva date sau acte procedurale ce ar confirma că aceste circumstanțe au fost investigate efectiv, pentru a exclude orice prezumție a încălcării drepturilor fundamentale ale persoanei, or conform jurisprudenței CtEDO în hotărârea sa din cauza *Corsacov vs. Republica Moldova din 4 aprilie 2006* în pct. 55, Curtea a statuat că atunci când unei persoane îi sunt cauzate leziuni corporale, în timp ce ea se află în detenție sau sub un alt control al poliției, orice astfel de leziune va crea o puternică prezumție că acea persoană a fost supusă maltratării (*a se vedea Bursuc v. Romania, nr. 42066/98, § 80, 12 octombrie 2004*), precum și în cauza *Gurgurov vs. Republica Moldova din 16 iunie 2009*, în pct. 55, Curtea a mai indicat că este sarcina statului să ofere o explicație plauzibilă cum au fost cauzate leziunile, în lipsa căreia se pune o problemă în sensul Articolului 3 din Convenție (*Selmouni v. Franța nr. 25803/94, § 95, ECHR 1999-V*), precum și în pct. 63 a subliniat că atunci când o persoană face o declarație credibilă precum, aflându-se în custodia poliției sau altor agenți similari ai statului, a suferit un tratament cu încălcarea Articolului 3, norma respectivă, luată în conexiune cu obligația generală a statelor conform Articolului 1 din Convenție de a garanta “oricărei persoane aflate sub jurisdicția lor drepturile și libertățile definite...” în Convenție, implică necesitatea unei investigații oficiale eficiente. Cum este în cazul investigației desfășurate în sensul Articolului 2, o astfel de anchetă trebuie să fie capabilă să conducă la identificarea și pedepsirea celor vinovați. În caz contrar, interdicția legală și principală a torturii și tratamentelor sau pedepselor inumane și degradante, necătând la importanța sa fundamentală, ar fi inefficientă în practică și, în unele cazuri, ar exista posibilitatea pentru agenții statului să încalce drepturile persoanelor aflate sub controlul lor, cu o responsabilitate potențială (*a se vedea, printre alte imperative, Labita v. Italia [MC], nr. 26772/95, § 131, ECHR 2000-IV*).

Totodată, Colegiul penal lărgit atestă că la materialele cauzei este anexat un răspuns a procurorului Furtună Inga (f.d. 152, vol. III), prin care apărătorul și inculpatul Gandrabura Mihail sunt anunțați că: „*Urmare a verificărilor efectuate s-a stabilit că la data de 13.07.2017 Procuratura Generală, din oficiu, în ordine de control ierarhic superior, a anulat ordonanța de referință și a dispus pornirea urmăririi penale în baza art. 166¹ alin. (2) lit. c) Cod penal, pe faptul tratamentului inuman și degradant, aplicat de mai mulți polițiști în privința cet. Mihail Gandrabura*”, fără a fi prezentă însă o ordonanță devenită definitivă, care ar confirma soluția finală adoptată la examinarea plângerii depuse de inculpatul Gandrabura Mihail la faza de urmărire penală, la 14.06.2017 (f.d. 47-48, vol. III), în care acesta invocă că a fost bătut în izolator și a fost supus tratamentului inuman și degradant.

În acest sens, Colegiul penal lărgit menționează că potrivit prevederilor art. 52 alin. (1) pct. 27) Cod de procedură penală, „*procurorul se pronunță în actele*

procedurale dacă a avut loc sau nu încălcarea drepturilor și a libertăților fundamentale ale omului prin prisma jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului în cazul în care părțile invocă încălcarea Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.”, la fel conform art. 262 alin. (4¹) Cod de procedură penală, „Orice declarație, plângere sau alte informații ce oferă temei de a presupune că persoana a fost supusă acțiunilor de tortură, tratament inuman sau degradant, prevăzute la art.166¹ din Codul penal, urmează a fi prezentate sau transmise imediat procurorului pentru a fi examinate în conformitate cu art. 274 alin. (3¹) din prezentul cod.”, iar potrivit art. 274 alin. (3¹) Cod de procedură penală, „În cazul în care din cuprinsul actului de sesizare sau de constatare rezultă bănuirea de săvârșire a unei infracțiuni prevăzute la art.166¹ din Codul penal, procurorul urmează să decidă asupra acesteia corespunzător alin.(1) din prezentul articol, într-un termen ce nu va depăși 15 zile.”, astfel, alin. (1) al aceluiași articol stabilește că „Organul de urmărire penală sau procurorul sesizat în modul prevăzut în art. 262 și 273 dispune în termen de 30 de zile, prin ordonanță, începerea urmăririi penale în cazul în care, din cuprinsul actului de sesizare sau al actelor de constatare, rezultă o bănuială rezonabilă că a fost săvârșită o infracțiune și nu există vreuna din circumstanțele care exclud urmărirea penală, informând despre aceasta persoana care a înaintat sesizarea sau organul respectiv.”

În aceste condiții, deși la caz inculpatul Gandrabura Mihail a înaintat solicitarea prin înscris autentic (f.d. 159, vol. III) de a fi examinată cauza pe baza probelor administrate la urmărirea penală, în procedura simplificată, conform art. 364¹ Cod de procedură penală, și a declarat în ambele instanțe că-și recunoaște vinovăția în comiterea faptei imputate, atât prima instanță care a acceptat această solicitare, cât și instanța de apel care a menținut soluția primei instanțe, în lipsa unei soluții pe plângerea depusă de către inculpatul Gandrabura Mihail, privind maltratarea sa în izolator, nu au luat în considerare că consimțământul inculpatului Gandrabura Mihail de a solicita examinarea cauzei în procedura simplificată ar putea fi viciat, în cazul în care s-ar confirma pretinsa maltratare, fapt ce ar duce să determine instanța de apel să examineze cauza în procedura generală, pentru a elucida toate circumstanțele de fapt și de drept esențiale ale cauzei, luând în considerare și jurisprudența CtEDO specificată supra.

8. În consecință, Colegiul penal lărgit atestă că instanța de apel pripit a adoptat o decizie de menținere a sentinței primei instanțe, printr-o motivare superficială, fără a clarifica chestiunea esențială supusă atenției sale privind pretinsa maltratare a inculpatului Gandrabura Mihail, și a lăsat astfel fără o argumentare cuvenită motivele invocate în apelul declarat, nu a corectat erorile comise de prima instanță, prin ce a fost afectată soluția adoptată și astfel recursul declarat urmează a fi admis, iar decizia instanței de apel casată total, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel.

9. La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să se conducă de dispozițiile art. 436 Cod de procedură penală, care prevede procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile Legii procesual penale – asupra motivelor esențiale indicate în cererea de apel și în măsura competenței sale asupra motivelor din recursul declarat, nominalizate în prezenta decizie, să țină cont de toate circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei, să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță, în strictă conformitate cu cerințele legii, să analizeze la modul convenit prezența sau lipsa elementelor infracțiunii imputate, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date, să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, și în dependență de circumstanțele constatate, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală și jurisprudența CtEDO.

10. În conformitate cu prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de către avocatul Agatii Nadejda în numele inculpatului Gandrabura Mihail, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 octombrie 2017, în cauza penală privindu-l pe **Gandrabura Mihail Xxx**, cu dispunerea rejudecării cauzei de către Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia motivată pronunțată la **27 aprilie 2018**.

Președinte

Ursache Petru

Judecători

Timofti Vladimir

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena